

שמורת ט"ו

כ ותקח מרים הגביאה אחות אהרן, את-ה'ף-בגדה; ותצאן כל-הנשים אתריה, בתפים ובקמח ל'ת. כא ותען להם, מרים: שירו ליהנה פי-גא'ה גאה, סוס נר' כבו כמה בים.

מגילה יד.

"ותקח מרים הגביאה אחות אהרן" ולא אחות משה? אמר רב נחמן אמר רב: שהיתה מתנבאה כשהיא אחות אהרן ואומרת 'עתידה אמי שתלד בן שיושיע את ישראל' ובשעה שנולד נתמלא כל הבית כולו אורה. עמד אביה וגשקה על ראשה אמר לה 'בתי נתקיימה נבואתיך' וכיון שהשליכוהו ליאור עמד אביה וטפחה על ראשה ואמר לה 'בתי היכן נבואתיך' היינו דכתיב (שמות ב) ותצב אחותו מרחוק לדעה לדעת מה יהא בסוף נבואתה.

העמק דבר על שמות ב', ד'

"מה יעשה לו" – איזה אופן יעשה לו להיות ניצל.

אורות התחיה ה'

דרכנו בחיים הלאומיים וצידודם כלפי היחש האנושי הכללי ארוכה היא מאד. ארוכים הם חיינו וארוכים הם, על כן, דרכינו. גדולים אנחנו וגדולות הגה משוגותינו ובשביל כך גדולות הן צרותינו, וגדולים גם תנחומותינו. טעות יסודית היא החזרה מכל היתרון שלנו, החידולן מההכרה של "אתה בחרתנו". לא רק משונים אנחנו מכל העמים, משונים ונבדלים בחיים היסטוריים מצוינים, שאין דוגמתם בכל עם ולשון, כי אם גם מעולים וגדולים מאד מכל עם. אם נרע את גדולתנו או יודעים אנו את עצמנו, ואם נשכח את גדולנו אנו שוכחים את עצמנו, ועם שישכח את עצמו בודאי הוא קטן ושפל. רק בשיכחת עצמנו הגנו נשארים קטנים ושפלים, ושיכחת עצמנו היא שיכחת גדולתנו. נשמתנו מקפת עולם ומלאו ומצגת אותו על בסיס אחדותו העליון, ומשום כך היא בקרבה תמה וכוללת, ואין בה כלל אותם היגודים וההרכבות השונים, הרגילים בנשמות עם ולשון. גוי אחד אנחנו, אחד כיחודו של עולם. זהו עומק טבענו הרוחני שיש בנו בכח, והדרך ההיסטורית שלנו ההולך את מהלכו בדרכים שונים, בדרכי אורה העוברות בין הררי חושך וצלמות, הוא מדריך אותנו להוציא את עומק טבע היותנו מן הכח אל הפועל.

ירמיה ל"ג

יד הגה ימים באים, ואם-ה'; ונקמ'תי את-הנדקר הטוב, אשר דברתי אל-בית ישראל ועל-בית יהודה. טו בימים ההם ובצעת ההיא, אצמיח לנוד צמח צדקה; ועשה משפט וצדקה, בארץ. טז בימים ההם תושע יהודה, וירושלם תשפון לבטח;